

Het vaststellen van toxische druk als basis voor identificatie van bronnen en het nemen van maatregelen.

Intro

Het grote aantal chemische stoffen dat, vaak in lage concentraties, in ons milieu terecht komt, zorgt voor dat het watersysteem niet per definitie geschikt is voor alle functies die het heeft. De laatste jaren tonen steeds meer studies aan dat individuele stoffen, maar juist ook mengsels van die stoffen, de ecologie verstoren. De grote vraag is echter hoe groot de effecten van die mengsels zijn en hoe ze gerelateerd kunnen worden aan individuele stoffen en vervolgens aan bronnen, zodat de juiste maatregelen genomen kunnen worden. Het project Toxicologie binnen de Kennisimpuls Waterkwaliteit (KIWK-TOX) biedt waterbeheerders en drinkwaterbedrijven een verbeterde methodiek en vernieuwde instrumenten om grip te krijgen op het toenemende aantal chemische stoffen in het oppervlaktewater. Het instrumentarium kan de komende jaren helpen bij het kiezen van maatregelen en bij het monitoren van effecten van maatregelen.

Artikel - basistekst

Kopje: Zorgen over zoveel chemische stoffen

In Europa en Nederland is er veel maatschappelijke aandacht voor chemische stoffen die in het milieu belanden. Dat heeft zich, naast de Kaderrichtlijn Water (KRW), vertaald in actieprogramma's zoals de Nederlandse Delta-aanpak waterkwaliteit en het Europees *Zero Pollution Action Plan*. Daarnaast halen specifieke stoffen of stofgroepen de publiciteit. De bekendste zijn de per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) maar ook bestrijdingsmiddelen, melamine, dioxines en geneesmiddelen leiden tot maatschappelijke zorgen. Bovendien ontstaat er een gevoel dat de hoeveelheid stoffen te groot wordt om te overzien: we gebruiken in Europa ruim 200.000 chemische stoffen¹, die via verschillende routes, zoals waterzuiveringen, landbouw en depositie, in het oppervlaktewater terecht kunnen komen. De waterbeheerder staat voor de vraag hoe voorkomen kan worden dat het mengsel van stoffen voor onwenselijke effecten zorgt. Voor ca. 150 stoffen zijn normen gesteld via de Kaderrichtlijn Water, maar voor alle andere stoffen wordt beleidsmatig niet getoetst. Het waterkwaliteitsbeheer vraagt een bredere stoffenaanpak om tot zinvolle maatregelen te kunnen komen. Het DPSIR model van de KRW, zoals weergegeven in figuur 1, is het centrale hulpmiddel, en vraagt vier soorten kennis die samenkomen bij 'respons'.

¹ [Inventaris van indelingen en etiketteringen - ECHA \(europa.eu\)](https://www.echa.europa.eu/nl/inventaris-van-indelingen-en-etiketteringen)

